

Uraim, ébresztő!

Ha ismerőssel találkozom gyakran megkérdeik tőlem: „Ugye, most sokkal nyugodtabb az életed?” Kérdésükkel arra céloznak, hogy már nem vagyok a képviselő-testületben tisztségviselő, másutt dolgozom. Jó indulatú érdeklődésüket nem értem, mert vajon mitől lennék nyugodtabb? Jobbra fordult életünk? Adott-e derűlátásra okot bármi is? Van kettős állampolgárságunk? A szomszédos országok megszüntették a vízumkényszert Szerbiával szemben? Intézményeink zászlótartóin ott lobog a Magyar Nemzeti Tanács által jóváhagyott címeres piros-fehér-zöld trikolor? A bujdosó tömeggyilkosokat eljuttatták Hágába? Az új szerb alkotmány megszületett ugyan, de ez milyen megnyugvást hoz a délvidéki magyaroknak? Ha több kérdést nem is vetnék fel, akkor is csak azt tudnám barátaimnak mondani, hogy kérdéseket köszönöm, de sajnos nem nyugodtabb az életem. A nemzetét féltő embernek ugyanis nemcsak a munkahelyétől függ a kedélyállapota, habár azt elismerem, hogy a munkahely egy nagyon fontos tényező. A fent említett kérdések csak növelik a feszültséget bennem és a kilátástalanság, a tehetetlen düh, a stressz lassan felőröl sokunkat.

Itt volt például október hatodika. 157 évvel ezelőtt, 1849-ben Aradon tizenhárom vértanú életét adta a magyar szabadságért. Október hatodika gyásznapi. Nemcsak Aradon vagy Eleméren, hanem ott is, ahol nem domborodik vértanúink sírhelye. Emlékük sírhely nélkül is a szívünkben él. E gyászos nap minden magyart az emlékezésre kötelez, a magyar pártelnököket is. Ők azok, akik a központi ünnepségeken képviselik népüket - kivéve a Délvidéken. Itt ezen a napon a legnagyobb magyar párt vezetőjének és a szerb kormányfőnek a segítségével a szerb alkotmánytervezet népszerűsítése folyik. Azé az alkotmányé, amelyből minden szerb párt kizárta a magyar autonómia megvalósításának a lehetőségét.

A legnagyobb magyar párt vezetése miért nem adott útmutatót a magyar közösségnek az alkotmány megszavazása előtt? Ugye, nem azt gondolta, hogy a paprikaszedés kellős közepén az emberek esténként azzal gyógyít-

ják fájós derekukat, hogy az alkotmánymódosítást tanulmányozzák? Jó, ha maradt kedvük és idejük a híradóra. Más pártok álláspontját is onnan ismerték meg. A magyarok végül döntöttek: nem mentek el szavazni. Tisztában voltak azzal, hogy azon a keskeny résen át, amit a pártelnök úr ígért nekik, nem lehet a magyar autonómia közelébe férközni. Az elnök úr azt is mondta, hogy a pillanatot sem tartja a legalkalmasabbnak.

Fogyunk, elnök úr! Mire és meddig várjunk még?

A parlamenti választásokra nem kellett sokat várni. Az új alkotmány meghozatalával állítólag lezárult a miloševići korszak, új idők elé nézünk. Bár így volna! Igaz, Milošević eltávozott az élők sorából, de szellemének örökösei közöttünk élnek. Sokan közülük demokratikus pártokban megbújva keresik érvényesülésük lehetőségét, így kerültek belőlük szép számban igazgatói székekbe is. Akiknek pedig sem pozíció, sem fotel nem adatott, átpártoltak a szerb radikális párt soraiba, így erősítve a szerb egységet és Šešeljt, a nagy vezért hágai cellájában.

A régen várt magyar összefogás sajnos ismét elmaradt. A zentai Rácz Szabó úr hű maradt önmagához. Szórolapon hirdette: ha rá nem szavazhatnak, akkor hát másra se voksoljanak, maradjon mindenki otthon. A MÖK és a VMSZ egymás lejáratásán fáradozva várta a sikert, ami sajnos ez alkalommal is elmaradt.

Szavazópolgáraink negyven százaléka most sem ment el választani. Játszi könnyedséggel mondtak le immár sokadszor jövőjük alakításáról. Talán még azt sem bánnák, ha a radikálisok vennék kezükbe sorsukat. Úgy is úgy lesz, ahogy fönt akarják - legyintenek.

Vannak, akik hiszik és vallják, hogy megmaradásunk csak a gazdasági fellendüléstől és a Vajdaság autonómiájától függ, ezért szerb pártokra szavaztak. Nemzeti öntudatuk híján lelkiismeret-furdalás nélkül karikáztak, és hittek a magukat demokratának valló szerb politikusok hitel-telen szavának.

A szavazatszámoló bizottság tagjaként volt szerencsém egy egész délután figyelni kicsi falum népét, miként

vonul az urnák elé. Az idősekre rákérdeztem, ha egyedül érkeztek, hogy hol a társuk? Beteg - volt a válasz. Ők élhettek volna a lehetőséggel, hogy odahaza leszavaztassák őket, de ezt senki nem igényelte. Amikor érdeklődtem, hogy miért nem, csak legyintettek. Hány szavazat úszott így el? Néhányan teljesen tanácstalanul bolyongtak a teremben. Csak azért jöttek el, mert névre szóló értesítőlapot kaptak. Amikor felhívtuk a figyelmüket, hogy csak egy számot kell bekarikázniuk, erre is rácsodálkoztak. Aztán találmra bekarikáztak valamit.

De olyan is volt, aki üresen hagyta a szavazócédulát, csak négybe hajtotta, és az urnába dobta. De eljött. Így senki sem mondhatta, hogy nem volt szavazni. Voltak ennél sokkal viccesebbek is. Valaki kevesellte a húsz versenyben levő pártot és a lista végére odabiggyesztette a 21-es számot, aztán nyugodtan hazament. Természetesen olyan is akadt, aki pontosan tudta, hogy kit szeretne a parlamentbe juttatni, ezért többször is bekeretezte a nyolcast, a szocialisták és a radikálisok száma mellé pedig nyomdafestéket nem tűrő kifejezéssel nyilvánította ki véleményét. Meg sem fordult a fejében, hogy semmivé vált a voksa.

Így lett hat érvénytelen szavazatunk. Szavazóhelyenként vajon összesen mennyi szavazat veszett kárba? Pedig minden egyes érvényes magyar szavazatra milyen nagy szükség lett volna! Igazságtalan lennék, ha a jó példából legalább egyet-kettőt ne említenék. Például azokat a szülőket, akik ünneplőbe öltözve együtt jöttek először szavazó fiukkal, hogy példát mutassanak, miként kell ezt csinálni. Vagy az az évek óta tolokocsis ember, aki vette a fáradságot, és felesége segítségével eljött, hogy leadhassa voksát, pedig a ceruzát sem tudja kezébe venni. Nekik így utólag is köszönjük. A vasárnap délután egyhangúságát egy jól ápoltság szerb hölgy tette izgalmasabbá. Feldúlva lépett a terembe, nem tudta megérteni, hogy a magyar falucska lakói miért nem beszélnek szerbül, és az a fiú, aki megvilágította a szavazók mutatóujját, miért nem tudta neki az állam nyelvén is elmondani, mit akar. Próbál-

tam vele megérteni, hogy községünk kétnyelvű, mire még inkább megerősítette, hogy épp ezért kell mindenkinek szerbül is tudnia. Mondom, a kétnyelvűség Önre is vonatkozik. Ekkor még mérgesebb lett. A bárgyú magyar férj pedig lecsapott fejével, lesütött tekintettel várta, hogy kardos menyecskeje kidühöngje magát és végre elbújhasson a szavazófülkéjében. Vajon ő kire szavazott?

Nem sokat kellett várni az eredményhirdetésre. Már éjfél előtt a félhivatalos adatok azt sugallták, hogy háromnál több magyar képviselőre aligha számíthatunk.

Kasza a sajtót teszi felelőssé, Ágoston és Páll Kaszát vádolja, Kasza mindkettőt egyszerre.

Uraim! Ébresztő! A tükröt nem csak a szép hölgyeknek találták ki. A magyar pártvezérek is bele-bele nézhetnek olykor. Tegyétek meg! Minden rendben a lelkiismeretükkel? Tiszta a kép?

És tisztelt magyarul beszélő szavazópolgárok!

Önök felhőtlenül örülnek a szerb demokraták sikerének? Mit várnak tőlük? Kísérjék csak figyelemmel, mit kapnak szavazataikért cserébe! Ha esetleg ismét becsapták Önöket, legközelebb mérlegeljenek! Néhány oda vetett koncert érdemes-e nemzetárulóvá válni, saját népünk ellen fordulni? Látják, a szerb radikálisok ilyesmire sosem vetemülnének. Megtehetnék, hogy róluk vesznek példát. Mármint az összefogásukról. Mert ők ezáltal erősödnek. Mi pedig véstesen fogyunk. Erre is gondolniuk kellene, mert ha elfogyunk, akkor már úgyminden hiába. Unokáink sem fogják érteni, mit miért tettünk. Itt be is fejezhetném gondolataimat, de eszembe jutott még valami. Wass Albert egyetlen mondata. Ezt jó lenne, ha továbbbadnák:

„...Mert ha koldusok is, de az én hegyeim, s ha százszorta vadabb lenne s százszorta gonoszabb: az én népem lenne akkor is, Hun!

S ezért drága nekem valamennyi, s köztük a legutolsó, a legocsmányabbat sem adnám oda tíz idegen bölcsért!”

Magyarkanizsa, 2007. január 25.

Szklák 4., 5.